

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

Caput III. De necessitate communionis cum S. Sede ad evitandum
Schisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT III.

De necessitate communionis cum
S. Sede ad evitandum Schisma.

§. I.

S. Sedes est unitatis Catholica centrum.

Commune est, ut in circulo, sic in Ecclesia centrum, quo, ut Galliarum Episcopi loquuntur, omnes lineæ rectæ terminantur & coeunt. Fons est in Ecclesia abundantissimæ ac limpidissimæ veritatis, à quo diversi Traditionis rivuli scaturiunt, & in particulares Ecclesias se effundunt. Est & Cathedra principalis & eminent, ex qua fideles omnes fidei morumque doctrinâ imbuuntur. Hoc unitatis centrum, hunc fontem veritatis, hanc Cathedram omnium magistram, non esse aliam quàm Cathedram S. Petri & Apostolicam Summi Pontificis Sedem, Catholici uno ore fatentur. Hæc est mons ille mysticus, supra quem Ecclesiam suam Christus fundavit, erexit, & in conspectu omnium Nationum posuit. Hæc est solidissima illa rupes cui superædificata est Ecclesia, dicente Christo: *Tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam.* Ad quæ Augustinus: *Solus, inquit, Petrus inter Apostolos hoc meruit audire: dignus certè qui ædificandis in domo Dei populis lapis esset ad fundamentum, columna ad sustentaculum, clavis ad regnum.*

Serm. 29.
de Sanctis
edit Lov.
Docto-
rum.

Apostolica Sedes est velut Ecclesiæ fundamentum, lapisque cui adhærere & incumbere

Lib. 2.
num. 2.Epist. 45.
ad Corne-
lium Pa-
pyr. Maſ-
ſon. in Ju-
lio III.

bere neceſſe eſt ceteros lapides, ut ædificiũ perennaturum exſtruatur. Eſt juxta S. Optatum Milevitanum *Cathedra in qua ſola unitas conſervatur.* Eſt juxta S. Cyprianum *Eccleſiæ Catholica velut radix & Mater.* Eſt juxta S. Leonem & Cyprianum *ſons unitatis Sacerdotalis, pacis Eccleſiaſticae vinculum, nodus unionis, & juxta nervoſam Orientalium Neſtorianorum expreſſionem ad Julium Papam III. Cingulum & ligamen quo fidelium corpus unitur.*

Quam ob rem Concilium Nicænum ſta-
tuit, ut in Synodalium Epistoſularum forma,
quæ erant velut Catholicae communionis ſig-
gilla, poſt expreſſam initialem literam no-
minum trium SS. Trinitatis Perſonarum, ex-
primeretur initialis litera nominis S. Petri: ut
haſce notas præferentes Epistoſe, teſtes eſſent
communionis cum S. Sede centroque unita-
tis: ſine quo teſtimonio, ab Eccleſiis nefas
eſſet quemquam admitti.

§. II.

*Quisquis à S. Sede ſeparatur, ſeparatur
ab Eccleſia.*

Optat. 1.2.
& Cypri-
de unit.

RES manifeſta non eget argumentis. Cla-
rum eſt, ſeparari à corpore, qui à ca-
pite vivo avellitur. Non citiùs areſcit *ramus
decisus à radice*, nec *ſcaturiginis intercepta com-
municatione rivus ſiccatur*, quàm ab Eccleſia
Romana diviſæ Eccleſiæ particulares Catho-
licitatis ſigillum amittant. In Patrum doctiſſi-
morum lucubrationibus, ipſiſque Catechiſ-
mis, certiffimis Traditionis canalibus, vera
ſemper Eccleſia appellata fuit *Catholica, Apo-
ſtolica*.

stolica, Romana. Roma Christiana dicenda est patria omnium fidelium, quemadmodum *Ro-* Callist. D.
ma Pagana omnium hominum olim patria fuit. 1. 48. t. 2.
1. 19.

Omnis Catholicus Romanus est : est enim Ecclesia mater, cujus omnes filii sumus. Si ergo Episcopi cujuscumque, aut Ecclesie particularis fides à fide differat Ecclesie Romanæ; hoc ipso censendum, Episcopi istius aut particularis Ecclesie fidem non esse Catholicam, *quæ semper est*, Illustrissimo Bossutio teste, *fi-* Oratione
des Romana. ad Con-
gregat.
1682. p.
18.

Communi SS. Patrum suffragio res eadem est; cum S. Sede servare communionem, & membrum esse Catholicæ Ecclesie. Illustre nobis de hac re S. Ambrosius in S. Satyro fratre suo exhibet exemplum. Cum ope Divinæ Eucharistie quam de collo suspenderat, è naufragio evasisset ad litus, Baptismi suscipiendi avidus, *advocavit ad se Episcopum, nec ullam veram putavit nisi veræ fidei gratiam, percontatusque ex eo est utrumnam cum Episcopis Catholicis, hoc est, cum Romana Ecclesia conveniret? Et forte ad id locorum in Schismate regionis illius Ecclesia erat.* Judicabant ergo fratres illi Sancti Satyrus & Ambrosius, non habere eos communionem cum Ecclesia Romana, quicumque cum Catholicis Episcopis communionem non habent.

S. Eulalius Episcopus Syracusanus ejusdem fuit sententiae, quando S. Fulgentio dissuasit iter coeptum prosequi, quo in desertis Thebaidos vitam orationibus, vigiliis, inedia, ceterisque austeritatibus consecrare meditabatur. *Rectè facis, respondit Episcopus, cupiens meliora sectari: sed scis, quoniam Deo sine fide impossibile est placere. Terras, ad quas pergere* Vita Ful-
gent. ab
ipius discip. scrip-
conclu.

22. *Tractatus de Schismate.*

ta apud
Bolland.
1. Januarii
cap. 12.

*concupiscis, à communione Beati Petri perfida dis-
sensio separavit. Omnes illi monachi, quorum pra-
dicatur mirabilis abstinentia, non habebunt tecum
altaris Sacramenta communia. Quid ergo proderit
jeuniis affligere corpus, ubi solatiis spiritualibus in-
digebit anima, quae multo melior est corpore? Re-
vertere fili, ne vitæ melioris intuitu, periculum
rectæ fidei patiaris.*

Non respondit S. Fulgentius viros sanctos esse, qui istas solitudines incolunt. Ut intel-
lexit separatos esse à S. Sedis communione,
miseros & infelices Schismaticos est detesta-
tus, non ignorans inutilis poenitentiae præ-
mium esse damnationem. Itaque postquam
debitam S. Sedi reverentiam obedientiamque
ante sepulchra Apostolorum renovaverat, in
Africam est reversus.

Theodor. Imperator lata lege mandaverit, *Sanctas Ec-
Hist. Ec- clesias tradi his, qui Damasi communionem am-
cles. 15. c. 2* *plecterentur, & Joannes Patriarcha Constan-
Libellus tinopolitanus in fidei professione ad Hormif-
fidei Joan. dam Pontificem missa dixerit: Sequentes in
Constant. omnibus Sedem Apostolicam, & predicamus omnia
ad Hor- quæ ab ipsa decreta sunt, & propterea spero in una
misd. r. 4. communionem vobiscum, quam Apostolica Sedes pra-
Concil. dicat, me futurum, in qua est integra Christiana
Labbean. religionis & perfecta soliditas. Promittentes in se-
p. 1488. quenti tempore sequestratos à communione Ecclesia
Catholica, id est, in omnibus non consentientes Se-
di Apostolica, eorum nomina inter sacra non reci-
tanda esse mysteria.*

Octavum Concilium Generale, antequam
Schismaticos ad Ecclesiae sinum revertentes
admitteret, exegit ut fidei formulæ iisdem
ferè terminis conceptæ subscriberent. Promit-
tententes

A& 8.
Concil.
General.

rentes etiam, sequestratos à communione Ecclesie Catholica, id est non consentientes Sedi Apostolica, eorum nomina inter sacra non referenda esse mysteria. Hæc est perpetua veræ conversionis tes-tera eorum, qui à Schismate ad Ecclesie gremium & unitatem recurrunt.

Hanc præscribit Schismaticis S. Cyprianus. Quippe Antoniano rescribens, *Accepi, inquit, Epist. 52. primas literas tuas, Frater charissime, concordiam collegii Sacerdotalis firmiter obtinentes, & Catholica Ecclesie coherentes, quibus significasti cum Novatiano te non communicare, sed sequi consilium nostrum, & cum Cornelio Coepiscopo nostro unum tenere consensum. Scripsisti etiam, ut exemplum earundem literarum ad Cornelium mitterem, ut jam sciret, te secum, hoc est cum Ecclesia Catholica communicare.*

Hanc præscribit S. Gregorius in formula juramenti, quod facere oportebat Episcopos à Schismate ad unitatem redeuntes. *Ego * * * Gregor. Epist. 31. l. 10. vet. edit. t. 2 n. E D. p. 1300. Divina gratia duce reversus sum. Et ne prava mente, seu simulate reversus existimer, sub mei ordinis casu spondeo, & anathematis obligatione, atque promitto tibi, & per te Sancto Petro Apostolorum Principi, atque ejus Vicario Beatissimo Gregorio, vel Successoribus ipsius, me nunquam quorumlibet suasionibus ad schisma... reversurum; sed semper me in unitate Sancta Ecclesia Catholica, & communione Romani Pontificis per omnia perman- surum.*

Hanc præscribit Clerus Gallicanus in Epi- stola ad Innocentium X. *Sanctitas sua non igno- Epist. vat Regni Christianissimi Episcopos semper S. Sedi Cleri B A fuisse*

24 *Tractatus de Schismate.*

Gallicani
25. Octo-
bris 1650.

fuisse unitos, ratione amicitia, tanquam fratres; reverentia & obedientia, tanquam filios; communionis ejusdem fidei, tanquam orthodoxos. Quibus verbis declarat non censendos orthodoxos, qui communionem cum S. Sede dissolvunt.

Celeberrimus pariter ac Illustrissimus Bossuet. i. Instr. circa promiss. facta Ecclesiae p. 97. futius rem eandem clarissimè asseverat. *Tantum opus est, inquit, rationis usu & fide bonâ, ut confiteamur Christianam Ecclesiam ab ipso sui exordio communionem cum Cathedra S. Petri velut unitatis sua tesseram ostentasse; in qua reliqua Sedes omnes unitatem conservarunt: cui adhaerentes, quemadmodum adhaeremus, corpus illud constituimus, quod à dextris & à sinistris precipites labi vidit eos, qui sese ab hoc corpore separarunt.*

L. 2. n. 3. Hæc veritas tam est manifesta, ut S. Optatus vera se esse in Ecclesia ostenderit, quia Ibid. n. 3. cum Syricio Papa, tunc sedente, communionem habebat, cum quo, exceptis Schismaticis, ceteri orbis Episcopi literis fidem ipsorum & obedientiam testantibus communicabant. Addit, præcipuam hanc esse Catholicæ Ecclesiae notam, ex qua reliquæ omnes consequuntur.

Argumenti hujus nervis ita stringebantur Donatistæ, ut evulgare coacti fuerint, habere se Romæ Episcopum Donatistam, qui istius Ecclesiae Sedem clam occuparet. Non aliter, quàm hoc fuco crediderunt declinare se posse invidiam, justamque exprobrationem, quòd unitatis Cathedrâ, Catholicæque communionis sigillo carerent. Integro opus esset volumine ad citanda SS. Patrum testimonia, quibus probant, hoc ipso non esse nos membra Ecclesiae, quo à S. Sede separamur, juxta hoc

hoc S. Leonis effatum, quo ait ita à Domino Epist. 89.
ad Epif.
Prov.
Vien. totius Ecclesiæ caput constitutum esse Petrum, ut exortem se mysterii intelligeret esse divini, qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere.

Ne permittes, obsecro, gloriose Apostolorum Princeps, ut Pastores falsi nos dividant ab illa Cathedra, quam erexisti & fundasti ut centrum unitatis. Tibi uni præcepit Servator ut in fide confirmes Fratres tuos: populos instructurus tuam unius conscendit navem. Fac ut cœlestis illius Magistri semper audiamus vocem, quæ per Successorum tuorum ora auribus nostris insonat. Non terreat aut dejiciat animos nostros tempestas, quâ navicula, cujus gubernaculum tenes, agitata periclitari videtur. Probatâ fidei nostræ constantiâ, Dominum, qui dormire videtur, excitabis, & imperabit ventis & mari.

§. III.

*An communicatio cum S. Sede servari possit,
non servatâ communione cum Summo
Pontifice ex Cathedra docente.*

Schismatici recentes ad miserum recurrunt effugium, ne exasperent corda fidelium, quibus superstes antiquæ Religionis vestigium reverentiam adhuc aliquam erga Cathedram S. Petri obedientiamque inspirat. Coacti agnoscere exclusos se esse à communione Pontificis, à quo Schismatici declarantur; simplicioribus imponentes prætexunt, permanere se in S. Sedis communione; quasi scilicet communicatio cum S. Sede diversa foret à communione cum Summo Pontifice & Ecclesia Romana.

Hæresi

Herefi omnium vaferrimæ reservatus fuit hic novæ frivolæque distinctionis cavillus, omnibus retrò hæreticis ignotus. An ergo communio cum S. Sede vagum quid est, & inane sine re nomen? An Sedes ipsa materialis est quæ fideles docet, & cum qua ipsi communionem servant? An non is potius qui Sedem replet, docetque fideles *ex Cathedra*? Si fieri possit ut quis servet communionem cum Romana Ecclesia, & tamen à Pontificis Clerique Romani communione divisus sit; fieri pariter poterit ut quis servet communionem cum Ecclesia universali, & tamen divisus sit ab omnibus Episcopis, particularium Ecclesiarum Sedes occupantibus: ex quibus universalis Ecclesia coalescit. Observa Lector paradoxum: erit quis in communionem Ecclesiæ Constantinopolitanæ, & tamen ab ejus Patriarcha, Clero & populo recessus erit. Quorsum temporis dispendium, ut absurdum hoc evolvamus? Maxima testimoniorum pars, quibus probatum est communionem cum S. Sede servari debere ab iis qui Schismatis declinare volunt infamiam, communionis necessariæ cum Romano Episcopo expressissimam facit mentionem. Jure igitur S. Petrus Damianus Summo Pontifici dixit: *Quia vos Apostolica Sedes, vos Romana estis Ecclesia, ad deponendum reddendumque quod bajulare nequiveram, integrum mihi visum est non adire fabricam lapidum, sed eos potius, in quibus viget ipsius Ecclesiæ Sacramentum.*

Dam. ad
Alex. II.
Ep. I. l. I.
inter opus-
cula optu-
culo 20.
cap. 2.

Nullane igitur Pontificem inter & S. Sedem intercedit distinctio? Immo ea, quæ Cathedra à Doctore, Tribunal à Judice, Sedes ab Episcopo differt. *Aliud sunt Sedes, inquit S. Leo,*

S. Leo, *aliud Præsidentes.* Nihilominus nullum omnino esse contendimus inter S. Sedem & Pontificem *ex Cathedra* docentem discrimen. Casus duntaxat unicus est, quo Sedi, non autem Pontifici uniri posse videmur: nimirum si Pontifici manifestam hæresim docenti universa se opposeret ac reclamaret Ecclesia. Sed tunc Sedes vacaret, & Papa propter manifestam hæresim Papatu excidisset. An casus iste stantibus Christi promissis possibilis sit, non est hic inquirendi locus. Hoc certissimum est, nullâ hodie veri specie distingui posse inter eam quam cum Pontifice & S. Sede habemus communionem; cum non tantum Clerus Romanus dogmaticæ, de qua agimus, Decisioni adhæreat, verum etiam Ecclesiæ Italiæ universæ; ne quid dicamus de concordi ceterarum Orbis Catholoci Ecclesiarum consensione, quam ignorare non possunt nisi qui oculos claudunt manifestissimæ veritati.

§. IV.

*Quandonam censendus quis sit à S. Sedis
communione divisus.*

UNITAS fidei primarium est Catholicæ communionis vinculum. Quicumque ergo palam apertèque jactant, in dogmatica S. Sedis Constitutione reperire se varios contra fidem errores; plures ex propositionibus à S. Sede damnatis tanquam erroneis, totidem esse veritates; quippe Constitutionem (quæ, etiam juxta principia illorum qui Pontificiam auctoritatem maximè restringunt, veræ fidei norma & regula est) admittere

mittere pertinaciter recuſant : evidentiffimum eſt eos cum S. Sede non eãdem fide conjungi, & conſequenter ab ejuſdem communionem ſeparari. Errori cum veritate nullum eſt commercium.

Hoc nixus principio Miniſtris Caretonii reſpondit Cardinalis Richelius : *Ex deciſione quam petitis, evidens ſequeretur Schiſma, ſtabiliendo articulum fidei Eccleſiis Gallicanis proprium, & non communem Eccleſiæ univerſali: unde diviſio fidei ſequeretur.* Et ante hunc Cardinalis Perronius de eadem materia dixerat:

Purſi fi-
dei præ-
cept. p.
221.

Orat. Car-
din. Perr.
ad ſtat. ſ.
in monu-
ment.
Gleri.

Si communionis Eccleſiaſticae fundamentum eſt unitas fidei, & rerum ad ſalutem pertinentium: quã ratione credere, & jurejurando poſſumus affirmare, Pontificem reliquamque Eccleſiam in fide & rebus ad ſalutem pertinentibus errare, & doctrinam tradere impiam & verbo Dei contrariam, & conſequenter hæreticam; niſi nos ab eorum communionem ſeparemus, eoſque, quantum in nobis eſt, maledicto & anathemati ſubjiciamus, & ſic Eccleſiam dividamus, aut nos potius dividamus ab Eccleſia? Irrefragabilia ſunt hæc principia. Non examino an ab iſtis Cardinalibus hæc principia ad propoſitam ſibi materiam rectè applicata fuerint: ſufficit applicationem eſſe juſtiſſimam, quando ad dogmaticam S. Sedis Conſtitutionem referuntur. Quiſquis credit Conſtitutionem hanc ſcatere erroribus, fidem cum S. Sede non habet eandem, & conſequenter eſt ab ejuſ communionem reſciſſus.

Alterum Catholicæ unitatis vinculum eſt, harmonia quã membra capiti, quantum ad Eccleſiaſtici corporis regimen attinet, debito ordine ſubjiciuntur. Quiſquis igitur publicè & pertinaciter Pontificiæ jurifdictioni ſe

se subtrahit; quisquis in rebus fidei excusso obedientiæ jugo censuras & excommunicationem S. Sedis incurrit; communionem cum eadem Sede Catholicam sine dubitatione amittit. Obsisti quandoque potest, ne coram humano Tribunali censuræ ejusmodi publicentur, mandenturque executioni; at nullâ hominum potestate fieri potest ne vim valoremque obtineant ante Tribunal Dei. Speciosè quidem, sed fallaciter profiteberis servare te S. Sedis unitatem, ac debitam ei reverentiam exhibere. Protestationes illæ non sunt nisi lacrymæ crocodili, vocesque hypocritarum ad fallendum seducendumque simpliciores peropportunæ. Photius atque Lutherus multo post rebellionem suam tempore eandem cantilenam cecinerunt: Sanctusque Hieronymus de Antiochenæ Ecclesiæ divisione ad Damasum Papam scribebat: *In tres partes scissa Ecclesia ad se rapere me festinat.....* Epist. 58. vet. editio.
Ego interim clamito, si quis Cathedra Petri jungitur, meus est. Miletius, Vitalis atque Paulinus tibi herere se dicunt. Possem credere si hoc unus assereret: nunc autem duo mentiuntur, aut omnes. Sapientum est igitur non fidere sermonibus eorum, qui cum de Schismatis lepra suspecti sint, sanitatis unitatisque speciem præferunt. Hoc fraudulento simulationis pallio se obtegunt, ne eos tanquam Schismaticos, si Pontificiæ jurisdictioni palam se subducant, fidelis populus detestetur.